

UCHWAŁA NR V/13/2014
RADY MIEJSKIEJ W OKONKU
z dnia 29 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Okonek na 2015 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.) Rada Miejska w Okonku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Okonek na 2015 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Okonka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Włodzimierz Choroszewski

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR V/13/2014
RADY MIEJSKIEJ W OKONKU
z dnia 29 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Okonek na 2015 rok.

Przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) stanowi - do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 i poz. 405) stanowi, że: "Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy".

Powyższy zapis doprecyzowany jest w art. 4¹ ust. 1 ww. ustawy, w którym wyszczególniono zadania, jakie powinna realizować gmina w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań tych należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast art. 4¹ ust. 2 ustawy nakłada na radę gminy obowiązek uchwalania corocznie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ OKONKA

Małgorzata Samec

Załącznik
do Uchwały Nr V/13/2014
Rady Miejskiej w Okonku
z dnia 29 grudnia 2014 r.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na rok 2015

Okonek 2014

Wstęp	3
Rozdział I	
Cel strategiczny Programu.....	6
Rozdział 2	
Cele operacyjne Programu	6
Rozdział 3	
Adresaci Programu.....	7
Rozdział 4	
Punkty sprzedaży napojów alkoholowych.....	7
Rozdział 5	
Rynek alkoholowy.....	9
Rozdział 6	
Zasoby umożliwiające realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w mieście i gminie Okonek	9
Rozdział 7	
Współpraca przy realizacji Programu	10
Rozdział 8	
Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty”	11
Rozdział 9	
Zadania i sposób ich realizacji	12
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	12
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	13
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo — wychowawczych i socjoterapeutycznych.....	15
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	17
V. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym.....	18
VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.....	18
VII. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.....	19
Rozdział 10	
Informacje finansowe	20

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Działania dostosowane są do potrzeb społeczności lokalnej i podejmowane są w oparciu o akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020 przyjęta uchwałą Nr LVII/312/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 28 stycznia 2014 r.
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Okonek na lata 2011-2016 przyjęty uchwałą Nr VIII/44/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 marca 2011 r.
- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Okonek 2012

Celem prowadzonej polityki antyalkoholowej jest przede wszystkim przeciwdziałanie oraz ograniczanie szkód powodowanych przez konsumpcję alkoholu. Podstawowym zadaniem działalności profilaktycznej jest usuwanie przyczyn ujemnych zjawisk dotyczących alkoholizmu, stworzenia warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek i grup społecznych.

Profilaktyka to proces wspomaganie w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także likwidowanie czynników zachowań ryzykownych.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim, a w Europie na drugim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem. Uzależnienie jest zaburzeniem

bio-psychospołecznym. Choroby będące następstwem nadużywania alkoholu to przede wszystkim: urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowo-jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostnoszkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne.

Istotnym problemem społecznym są szkody zdrowotne i rozwojowe, jakie zachodzą u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Dzieci wychowujące się w takich rodzinach, żyją w ciągłym stresie i napięciu i doświadczają wielu traumatycznych sytuacji związanych z uzależnieniem swoich rodziców. Brak im poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Dzieci rodziców z problemem alkoholowym są słabsze fizycznie i częściej chorują oraz często są ofiarami przemocy ze strony najbliższych członków rodziny lub otoczenia. Wśród dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym ważną grupę stanowią te, których matki spożywały alkohol w czasie ciąży. Alkohol etylowy zawarty w wyrobach winiarskich, piwie i napojach spirytusowych, spożywany przez kobietę w ciąży wpływa negatywnie na rozwój płodu. Najpoważniejszym uszkodzeniem płodu związanym ze spożywaniem alkoholu przez ciężarną matkę jest płodowy zespół alkoholowy FAS (ang. Fetal Alcohol Syndrome). Wyniki ogólnopolskich badań zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży wskazują, że mimo rosnącej świadomości zagrożeń dla zdrowia i rozwoju dzieci, wynikających z ekspozycji na alkohol w okresie prenatalnym, aż 14% kobiet nie rezygnuje w tym czasie z picia alkoholu. Osoby z FAS w związku z uszkodzeniami m.in. mózgu mają obniżony poziom sprawności intelektualnej, problemy z pamięcią, trudności w uczeniu się, problemy z koordynacją ruchów, jak również zaburzenia emocjonalne (są najczęściej nadpobudliwe). Szacuje się, że w Polsce rodzi się co roku ok. 900 dzieci z pełno objawowym zespołem FAS i kilka razy więcej z innymi uszkodzeniami związanymi z piciem alkoholu przez kobietę w ciąży. Należy podkreślić, iż FAS może wystąpić nie tylko u dzieci matek uzależnionych od alkoholu. Nawet sporadyczne wypicie niewielkich ilości alkoholu może wywołać określony rodzaj uszkodzeń u rozwijającego się płodu.

Polacy piją często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludzie. Nowe style życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym na alkohol. Lata dziewięćdziesiąte – a w ich ramach przemiany transformacyjne - spowodowały liberalizację polityki alkoholowej i wzrost globalnej jego konsumpcji.

Istnieje upowszechniony i zakorzeniony w środowisku społecznym pogląd, że alkohol w niewielkiej ilości poprawia samopoczucie, dodaje energii, zwiększa koncentrację.

Tymczasem alkohol, za pośrednictwem krwioobiegu, trafia szybko do mózgu i wywołuje odpowiednie negatywne efekty psycho – fizyczne. Alkohol jest usypiaczem i znieczulaczem (działa na mózg jak środek usypiający). Usypianie mózgu jest stopniowe i zaczyna się od ośrodków sprawujących kontrolę nad różnymi czynnościami. Na początku powoduje chwilowe wyzwolenie niektórych zahamowań i odbierane jest jako stan ożywienia i pobudzenia. Później jednak ujawnia się prawdziwa natura działania alkoholu prowadząca do uśpienia i zatrzymania kolejnych czynności mózgu. Alkohol, nawet w niewielkiej ilości, prowadzi do zaburzenia percepcji wzrokowej, ogranicza pole widzenia, powoduje błędną ocenę odległości i szybkości, pogarsza koordynację ruchów, zmniejsza szybkość reakcji.

Zgodnie z zapisami art. 41 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, do których zaliczamy:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Działania ujęte w programie inicjowane przez Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku, realizowane będą we współpracy z wieloma instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Rozdział I

Cel strategiczny Programu

Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Rozdział 2

Cele operacyjne Programu

Cele operacyjne to:

- 1) Zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego.
- 2) Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami.
- 3) Upowszechnianie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
- 4) Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym.
- 5) Podejmowanie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców i podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
- 6) Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie (ściśła współpraca z utworzonym Zespołem Interdyscyplinarnym).
- 7) Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia abstynencji.

Rozdział 3

Adresaci Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych adresowany jest do społeczności miasta i gminy Okonek, których liczba w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się o 129 osoby i obecnie wynosi 9.047 z tego:

- kobiety 4.549,
- mężczyźni 4.498.

Gmina składa się z następujących sołectw: Borki, Borucino, Brokęcino, Brzozówka, Chwalimie, Ciosaniec, Drzewice, Glinki Mokre, Glinki Suche, Lędyczek, Lotyń, Lubnica, Lubniczka, Kruszka, Łomczewo, Pniewo, Podgaje, Skoki, Węgorzewo.

W mieście jednostkami pomocniczymi Gminy są Osiedle Nr I i Osiedle Nr II. W skład Osiedla Nr I wchodzi następujące ulice: Chłopickiego, Chrobrego, Kolejowa, Koszalińska, Mieszka I, Leśna, Ogrodowa, Poznańska, Plac Wolności, Słoneczna, Stawowa, Stockeldorf, Wodna, Wojska Polskiego, Zacisze. Osiedle Nr II tworzą ulice: Chojnicka, Kowalska, Lipowa, 2 Lutego, 1 Maja, Niepodległości, Piastowska, Spółdzielców, Szczecińska, Zdobywców Wału Pomorskiego.

Na terenie działania naszego samorządu gminnego znajdują się następujące placówki oświatowe: Przedszkole Miejskie im. M. Konopnickiej w Okonku, niepubliczne przedszkola „Zaczarowana Kraina” i „Pszczółka Maja”, Szkoła Podstawowa w Okonku, Szkoła Podstawowa w Pniewie prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Aktywna Trójwies”, Zespół Szkół w Lotyniu, Gimnazjum w Okonku.

Rozdział 4

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Alkohol jest towarem legalnym, powodującym jednak istotne szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Większość ludzi spożywa alkohol w sposób rozsądny i umiarkowany. Jednak specyfika działania alkoholu powoduje, że część osób sięga po niego zbyt często, co powoduje wiele szkód oraz zagrożeń w życiu społecznym. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarem zjawiska nadużywania alkoholu oraz jakości systemu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ich profilaktyki. Dlatego obrót napojami alkoholowymi objęty jest pewnymi prawnymi ograniczeniami, zarówno pod względem

dostępu fizycznego (gęstość sprzedaży), jak i ekonomicznego (akcyza).

Według ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do napojów alkoholowych należą te, które zawierają alkohol etylowy w objętości powyżej 0,5% alkoholu.

Na terenie gminy Okonek na dzień 31.10.2014 r. zarejestrowanych jest ogółem 52 punkty sprzedaży napojów alkoholowych.

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- punkty sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży 45,
- punkty sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży 20.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2013 przypadło 171 mieszkańców gminy Okonek.

Liczna punktów z podziałem na procentową zawartość alkoholu przedstawia się następująco:

Do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal):	2012 rok	2013 rok	2014 rok (10 m-cy)
1) do 4,5% zawartości alkoholu	41	36	37
2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu	36	34	35
3) powyżej 18% zawartości alkoholu	25	22	23
Do spożycia w miejscu sprzedaży (gastromia):	2012 rok	2013 rok	2014 rok (10 m-cy)
1) do 4,5% zawartości alkoholu	13	12	13
2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu	4	3	4
3) powyżej 18% zawartości alkoholu	6	6	5

Rozdział 5

Rynek alkoholowy

Administracyjne i prawne ograniczenie dostępności alkoholu jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczania zakresu problemów alkoholowych. W Rzeczypospolitej Polskiej zasadniczą rolę w formułowaniu strategii ograniczania dostępności fizycznej alkoholu, biorąc pod uwagę instrumenty regulacji prawnych, mają jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza nim, może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży.

Liczba wydanych zezwoleń na terenie gminy Okonek	2013 rok	2014 rok (10 m-cy)
1) na czas oznaczony	19	8
2) jednorazowych	21	18
3) cofniętych	0	0
4) wygaszonych	9	9

Rozdział 6

Zasoby umożliwiające realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w mieście i gminie Okonek

Realizacja programu przez niżej wymienione podmioty winna odbywać się na zasadzie daleko idącej współpracy, przy zachowaniu zasady, że poszczególne zadania realizuje podmiot najbardziej kompetentny.

Do zasobów umożliwiających realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Okonek należą:

- 1) Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku,
- 2) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku,

- a) pełniący dyżur radca prawny, świadczący pomoc prawną klientom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Okonku (trzeci wtorek m-ca od godz. 8⁰⁰ do 12⁰⁰,
- 3) świetlice socjoterapeutyczne,
- 4) przedszkola,
- 5) szkoły podstawowe,
- 6) zespół szkół,
- 7) gimnazjum,
- 8) komisariat policji,
- 9) straż miejska,
- 10) parafie rzymsko – katolickie,
- 11) służba zdrowia,
- 12) ochotnicze straże pożarne,
- 13) radni, sołtysi,
- 14) Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Okonku,
- 15) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób Uzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Leśna 40, 64-965 Okonek,
 - a) pełniący dyżur psycholog (każdy poniedziałek od godz. 18⁰⁰ do 20⁰⁰),
 - b) pełniący dyżur specjalista psychoterapii uzależnień wg rocznego harmonogramu pracy,
- 16) kluby sportowe,
- 17) przedsiębiorcy,
- 18) ruch samopomocowy AA „Nadzieja”, AL – Anon,
- 19) organizacje pozarządowe

Rozdział 7

Współpraca przy realizacji Programu

W realizacji Programu Gmina współpracuje z:

- 1) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,
- 2) Fundacją „Trzeźwy Umysł” Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu,
- 3) Fundacją „ETOH” w Poznaniu,

- 4) Krakowską Akademią Profilaktyki w Krakowie,
- 5) Instytutem Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia „ w Warszawie,
- 6) Sądem Rejonowym w Pile IX Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Złotowie,
- 7) Lokalną i szkolną prasą,
- 8) Redakcją „Świat Problemów” w Warszawie,
- 9) Policją i strażą miejską.

Rozdział 8

Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty”

Wiele rodzin z problemem alkoholowym jest dotkniętych przemocą domową. Z danych policyjnych dotyczących interwencji domowych wynika, że w 2012 r. blisko 61% sprawców przemocy w rodzinie w chwili interwencji policji było pod wpływem alkoholu. Niemal 1/5 z nich została przewieziona do izb wytrzeźwień. Wynikające ze znowelizowanej w 2011 r. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) regulacje prawne w istotny sposób wpłynęły na realizację zadań służących ochronie rodzin przed przemocą i uzupełniły ofertę dla członków tych rodzin tworzoną w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Szczególnie widoczne jest to, kiedy weźmiemy pod uwagę rosnącą liczbę działających zespołów interdyscyplinarnych czy liczbę szkoleń służących podnoszeniu kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy członkom rodzin z problemem przemocy. Ważnym wskaźnikiem działań podejmowanych wobec zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce jest liczba interwencji policji w sytuacji przemocy w rodzinie z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty” (51.292 w 2012 r.). Przemoc w rodzinie jest w polskim systemie prawnym przestępstwem ściganym z urzędu (znęcanie się art. 207 KK). Zawiadomienie o nim może złożyć każdy, nie musi to być osoba pokrzywdzona, nie musi ona też wyrażać na to zgody. Ponadto powinnością każdego człowieka jest reagowanie na krzywdę osoby doświadczającej przemocy. Taki społeczny (bez sankcji karnych) obowiązek nakłada art. 304 § 1 KPK:

„Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.”

W celu zapobiegania przemocy domowej, która jest częstą przyczyną dysfunkcji rodziny oraz prowadzi do wielu tragedii życiowych powołany został Zarządzeniem Nr 76/2011 Burmistrza Okonka z dnia 9 czerwca 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Okonek ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie wszelkich służb jednostek organizacyjnych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Rozdział 9

Zadania i sposób ich realizacji

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja X (ICD X). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Zalecane jest, aby pacjenci otrzymywali pełną kompleksową ofertę leczenia, jak również uczestniczyli w procesie wspierania abstynencji i trzeźwienia.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U.2013.217 j.t.).

Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia – osoby uzależnione angażowały się również w ofertę ruchów samopomocowych, przede wszystkim, aby systematycznie uczestniczyły w mityngach Anonimowych Alkoholików (AA) oraz

w zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie. Samo uczestnictwo w ruchach samopomocowych nie zastępuje psychoterapii uzależnienia.

Rekomendowane działania w ramach programu:

1. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Leśna 40, 64-965 Okonek.
2. Udzielanie informacji o chorobie alkoholowej oraz stosownego wsparcia o możliwościach leczenia osób uzależnionych.
3. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany wzorca picia.
4. „Telefon Zaufania,, nr 67 266 90 45 (czynny w każdy poniedziałek od godz. 18⁰⁰ do 20⁰⁰).
5. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu możliwości korzystania z terapii odwykowej, systematycznego udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez specjalistów psychoterapii uzależnień.
6. Finansowanie zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebytych podstawowym programie terapii, zajęcia wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję, w ramach umów zleceń dla certyfikowanych specjalistów, psychologa.
7. Finansowanie udziału w konferencjach, sympoziach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie.
8. Poprawa warunków i modernizacja bazy lokalowej w miarę posiadanych środków finansowych.
9. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, instytucji i organizacji (np. Świat Problemów, Niebieska Linia i inne specjalistyczne czasopisma).

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Ważnym zadaniem osób pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom. Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest

objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym bardzo ważnym zadaniem jest udzielenie pomocy poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne, aby uchronić ich przed niebezpieczeństwem i ryzykiem uzależnienia od alkoholu.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1. Dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych kolonii, półkolonii, obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych.
2. Wspieranie i koordynowanie spotkań środowiskowych poświęconych przemocy w rodzinie przy współpracy policji, pedagoga szkolnego, lekarza, pracownika socjalnego i innych osób oraz instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Organizowanie i finansowanie lokalnych narad seminariów, konferencji, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy (np. członkowie zespołu interdyscyplinarnego i inni zajmujący się działalnością edukacyjną i wychowawczą w sferze profilaktyki uzależnień).
4. Kontynuowanie działań poprzez dostarczanie wiedzy na temat FAS (Alkoholowego Zespołu Płodowego) psychologom, pedagogom, katechetom, pielęgniarkom oraz innym, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
5. Prowadzenie przez Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedur zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego (pokrycie kosztów badania przez biegłych osoby, której postępowanie dotyczy).
6. Współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie np. kuratorami.
7. Wspieranie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w następujących działaniach:
 - a) badania lokalne i ekspertyzy na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
 - b) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
 - c) praca z ofiarami przemocy domowej,
 - d) udzielanie porad w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy.
8. Zbieranie informacji o rodzinach z problemem alkoholowym, zapraszanie na rozmowę,

motywowanie do podjęcia leczenia, wspieranie procedury „Niebieska Karta” w przypadku przemocy domowej zgodnie z Rekomendacjami PARPA, pomoc prawna.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo — wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Alkohol jest wskazywany przez młodzież jako najczęściej spożywana substancja psychoaktywna. Według badań ESPAD, alkohol kiedykolwiek w życiu piło 87,3% uczniów trzecich klas gimnazjum i 95,2% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Jak wynika z Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych - przeprowadzonej w roku 2012, w naszej gminie kontakt z alkoholem deklaruje 42% badanych uczniów. Inicjacja alkoholowa ma zazwyczaj miejsce około 13 roku życia (13,2). Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (77%). W dyskoteci/pubie po raz pierwszy piło alkohol 10%, na wagarach 7%. Na szkołę, jako miejsce inicjacji alkoholowej, wskazało 5% uczniów. Spośród tych, którzy pili już alkohol -większość (67%) wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy.

Spożywanie alkoholu w młodym wieku powoduje zarówno szkody zdrowotne (zaburzenia rozwoju), jak i społeczne (problemy w domu, problemy z prawem). Powtarzające się picie alkoholu przez nastolatków, nawet w ilościach nieszkodliwych dla dorosłych, może poważnie uszkodzić ich procesy rozwojowe. Często szkody wywołane przez alkohol, zwłaszcza zdrowotne, są odroczone w czasie i mają charakter długofalowy (np. zwiększają ryzyko uzależnienia od alkoholu w wieku dorosłym).

Ogromną rolę w przeciwdziałaniu picia alkoholu przez młodzież odgrywają rodzice. Jak pokazują badania, wsparcie rodziców udzielane dzieciom przy jednoczesnej kontroli ich zachowań jest jednym z najbardziej skutecznych czynników zapobiegających sięganiu przez młodzież po alkohol.

Problem skutków picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest też niezwykle istotny z punktu widzenia zdrowia publicznego. W większości państw istnieją regulacje ograniczające swobodę spożywania alkoholu przez młodzież. W Polsce kwestię tę regulują przede wszystkim

zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1. Włączenie zagadnień wychowania w trzeźwości do szkolnych programów profilaktyki w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy.
2. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach na rzecz promowania zdrowego stylu życia (np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na rodzinę, Cięża bez alkoholu, Wakacje bez alkoholu).
3. Inicjowanie i organizowanie imprez sportowych, wędkarskich, rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych promujących zdrowy styl życia.
4. Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, programów edukacyjno – profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców.
5. Utrzymywanie i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z grup dużego ryzyka oraz dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i niewydolnych wychowawczo.
6. Stała systematyczna współpraca z rodziną dziecka.
7. Organizowanie imprez okolicznościowych np. wspólna Wigilia, Dzień Matki, Ojca, Dzień Dziecka, które są okazją do spotkania rodziców, rodzeństwa, władz samorządowych oraz osób zaprzyjaźnionych.
8. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno – profilaktycznych dla szkół, instytucji, parafii, organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i osób dorosłych, prenumerata specjalistycznych czasopism.
9. Organizowanie i finansowanie szkoleń skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i wizyt profilaktycznych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych, przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia – Program Odpowiedzialnej Sprzedaży.
10. Współorganizowanie i dofinansowanie imprez sportowo – rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia i właściwe wzorce rodzinne, patriotyczne i społeczne.
11. Zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć rozwijających talenty dzieci i młodzieży.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działalność instytucji, stowarzyszeń i osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych ukierunkowana jest na wspieranie abstynencji i trzeźwienia, pomocy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, nawiązywaniu kontaktu z osobami uzależnionymi, motywowaniu do leczenia odwykowego.

Wspomaganie działalności w ramach programu przybierać będzie następujące formy:

1. Wspieranie i wspomaganie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al. – Anon,
2. Wspieranie środowisk wiejskich poprzez dofinansowanie imprez rodzinnych w ramach kampanii "Postaw na Rodzinę".
3. Dofinansowanie instytucji, szkół prowadzących różnorodną formę zajęć profilaktycznych poprzez konkursy w zakresie wiedzy o środkach uzależniających dotyczyć będzie niżej wymienionych imprez i konkursów:
 - 1) Turniej sportowy „Jestem przeciwnikiem nałogów”,
 - 2) "Kasztankowy bieg po zdrowie"
 - 3) Konkurs muzyczny "Rodzinne kolędowanie",
 - 4) Konkurs recytatorski "W moim zdrowym świecie",
 - 5) Turniej piłkarski "Zachowaj trzeźwy umysł",
 - 6) „Szkolny dzień życzliwości”,
 - 7) „Bezpieczne ferie na wesoło”,
 - 8) „Zdrowie dla nas number one, a używki to jest chłam” – dzień dziecka i sportu
 - 9) Konkurs plastyczny „Dbaj o zdrowie”
 - 10) „Jestem twórcą bez uzależnień”,
 - 11) Dzień europejski pt. " Europejczyk nie pije i nie pali ",
 - 12) Działalność koła teatralnego
 - 13) „Nie pijemy nie palimy- razem z dziećmi się bawimy” Przedszkolna Spartakiada Okonek 2015
 - 14) Turniej ratownictwa medycznego „ty też możesz potrzebować pomocy, wolimy ratować , niż épać i balować ”
 - 15) Bieg profilaktyczny „Wrzosowisko 2015”
 - 16) „Zachowaj się jak rycerz – bądź zdrowy, silny i aktywny”

4. Wspieranie instytucji realizujących działania profilaktyczno – edukacyjne w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi np. ZHP, PZW, TPD, CARITAS.
5. Prowadzenie kampanii społecznej z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych

V. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu to wciąż bardzo poważne zagrożenie na polskich drogach. W związku z tragicznymi wypadkami w ostatnim czasie mającymi miejsce na terenie naszego kraju, nasilają się działania, które mają zapobiec niebezpiecznemu zjawisku, jakim jest prowadzenie pojazdów pod wpływem.

Zmasowane działania dają nadzieję na odpowiednią reakcję społeczną i zmniejszenie liczby ofiar wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

Wspomaganie działalności w ramach programu w tym obszarze:

1. Wspieranie działań i szkolenie kierowców oraz kandydatów w szkołach nauki jazdy za pośrednictwem kampanii „Przeciw pijanym kierowcom 2015”
2. Współpraca z Komisariatem Policji w Okonku

VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zabrania sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw. Ustawa zabrania również reklamy i promocji napojów alkoholowych. Złamanie tych zakazów rodzi określone skutki prawne.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do przedsiębiorców i sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Prowadzenie postępowania administracyjnego w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.

VII. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Proces wykluczenia społecznego jest zjawiskiem narastającym, powodującym, że osoby, rodziny i grupy społeczne z różnych przyczyn funkcjonują na marginesie życia społecznego. Aby temu zapobiec konieczna jest aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna tych osób, prowadzona w formie zatrudnienia socjalnego przez centra integracji społecznej.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Prowadzenie rozpoznania sytuacji osób pozostających bez pracy (uzależnionych od alkoholu), którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdujących się w sytuacji powodującej ubóstwo.
3. Wspieranie działalności grup samopomocowych np. AA „Nadzieja”, Al-Anon, DDA.

Rozdział 10

Informacje finansowe

1. Środki finansowe, które otrzymują samorządy gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Środki finansowe pochodzące z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a niewykorzystane w danym roku na realizację programów przechodzą do wykorzystania w roku następnym.
3. Środki zaplanowane na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Okonek na rok 2015, określone są w uchwale budżetowej Gminy Okonek na rok 2015.
4. Program, o którym mowa w § 1 uchwały realizowany będzie przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku w zakresie obsługi finansowej i merytorycznej oraz Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku przy współpracy wyspecjalizowanych w realizacji programów profilaktycznych instytucji i organizacji.
5. Członkowie Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji każdorazowo w wysokości 10 % najniższego wynagrodzenia za pracę.
6. Osoby wchodzące w skład komisji nie będące pracownikami Urzędu Miejskiego w Okonku lub pracownikami innych jednostek organizacyjnych gminy, korzystają z delegacji na zasadach jak inni pracownicy.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Włodzimierz Choroszewski